

Jelka Melik

DEŽELNI GLAVARJI IN DEŽELNI ODBORNIKI NA KRANJSKEM
1861—1918

Rudolf Andrejka je svoje čase v Glasniku Muzejskega društva objavil seznam vrhovnih predstavnikov državne, uprave na Kranjskem od 1747 do 1941.¹ Tu podajam seznam glavnih predstavnikov deželne avtonomije na Kranjskem, to je seznam deželnih glavarjev, njihovih namestnikov v deželnem zboru in deželnem odboru, deželnih odbornikov in njihovih namestnikov za čas od leta 1861, ko je bila po februarškem patentu obnovljena deželna avtonomija, in so začeli delovati deželni zbori, pa do 1918. Osnova tega seznama so podatki v obravnava deželnega zbora Kranjskega. Zelo koristno mi je služila tudi knjižica J. Pfeiferja s seznamom kranjskih deželnih poslancev in odbornikov.² Ostali viri so navedeni posebej.

Deželni odbor je bil upravni in izvršni organ deželnega zastopstva. Njegov položaj in delo je določal deželni red.³ Skrbel je za navadne upravne posle deželne imovine, deželnih skladov in zavodov, vodil in nadziral je delo sebi podrejenih uradnikov in uslužbencev (§ 26). Deželni red je izročil deželnemu odboru poleg tega tudi vsa opravila prejšnjega stanovskega odbora, kolikor niso prenehala ali prešla na druge organe (§ 29). Deželni odbor je bil odgovoren deželnemu zboru. Moral mu je poročati o izpolnitvi sklepov deželnega zbora. Dajal je deželnemu zboru predloge o deželnih zadevah, bodisi po naročilu deželnega zbora ali po lastni pobudi (§ 26). Deželni odbor je predstavljal deželni zbor v vseh pravnih zadevah (§ 28). Člani deželnega odbora so morali bivati v Ljubljani in so za svoje delo dobivali odškodnino iz deželnega denarja, ki ji je višino določal deželni zbor (§ 15). Svoje delo je opravljal na sejah (§ 42). Natančnejša navodila za posle deželnega odbora in način njihovega opravljanja je prepuščal deželni red instrukciji deželnega zbora (§ 32). Prvo tako instrukcijo (opravilni red, opravilnik) je sprejel deželni zbor 11. februarja 1863.⁴ Spremenjena je bila 16. januarja 1909.⁵ Nov poslovnik je bil sprejet na seji deželnega zbora 11/12. oktobra 1909.⁶

Deželni odbor je sestavljalo pet deželnih poslancev: deželni glavar kot predsednik in 4 člani. Deželni glavar je bil imenovan od cesarja.

¹ Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo 24, 1943, str. 103—111.

² Josef Pfeifer: Die Landtagsabgeordneten des Herzogthums Krain 1861 bis 1901, Laibach 1902 (pos. odtis iz Laibacher Zeitung).

³ Reichsgesetzblatt 1861, št. 20, priloga II, h.

⁴ Bericht über die Verhandlungen des krainischen Landtages 1863.

⁵ Obravnave 47, str. 246.

⁶ Obravnave 47, str. 480.

Imel je dvojno nalogo. Vodil je deželni zbor in deželni odbor. Namestnika za posredovanje deželnemu zboru je imenoval cesar, namestnika za vodstvo deželnega odbora pa si je izbral sam izmed deželnih odbornikov (§ 11) deželnega reda. Člane deželnega odbora so volili: enega poslanci veleposesti, enega poslanci mest, trgov in trgovsko obrtne zbornice, enega poslanci kmečkih občin, enega pa vsi deželni poslanci skupaj (§ 12).

Za izvolitev v deželni odbor je bila potrebna nadpolovična večina volilcev. V primeru, da ni bilo nadpolovične večine niti pri prvi niti pri drugi volitvi, je prišlo do ožje volitve med tistima dvema, ki sta imela največ glasov pri drugi volitvi. Kadar sta imela enako število glasov je razsodil žreb (§ 12). Za vsakega deželnega odbornika so volili tudi namestnika. Če je deželni odbornik v času, ko deželni zbor ni zasedal, umrl, odstopil ali dlje časa ni mogel opravljati svojega dela, je prevzel posle njegov namestnik. Ko je deželni zbor zasedal, je bilo v takih primerih potrebno izvoliti novega odbornika (§ 13). Ob reformi deželnega zbora v letu 1908 je bil deželni odbor razširjen na šest oseb, deželnega glavarja in pet članov. Novega odbornika so volili poslanci splošne kurije, ki je bila zdaj uvedena.⁷

Pri volitvah odbornikov in njih namestnikov poslanci niso bili vezani na svojo kurijo. Tako je bil Anton Kos, poslanec kranjskega kmečkega volilnega okraja v letih 1867—1868 namestnik odbornika mestne kurije, prav tako njegov poslanski naslednik Radoslav Razlag v letih 1869—1871. Janez Murnik, poslanec mestnega okraja Tržič—Radovljica—Kamnik, je bil v letih 1870—1871 namestnik odbornika kmečke kurije, Luka Svetec, poslanec kočevskega kmečkega volilnega okraja v istem času deželni odbornik voljen v mestni kuriji, nato pa od oktobra do decembra 1871 namestnik odbornika mestne kurije, Robert Schrey, poslanec mesta Ljubljane, 1874—1878 namestnik odbornika veleposestniške kurije.

Deželni glavarji so bili navadno imenovani iz vrst večinske stranke deželnega zbora, njihovi namestniki v deželnem zboru pa iz manjšinske. Vendar sta bila v prvem deželnem zboru (1861—1867) tako deželni glavar kot njegov namestnik pristaša nemške stranke. Ko je dobil deželni zbor na volitvah januarja 1867 slovensko večino, je bil postavljen deželni glavar še vedno iz vrst nemške stranke, le namestnik iz slovenske. Tako je bilo tudi v naslednjih deželnih zborih, le za časa Hohenwartove vlade je bil tri mesece deželni glavar Slovenec Razlag. V obdobju 1877—1883 je imela nemška stranka drugič in zadnjič večino v deželnem zboru in seveda tudi deželnega glavarja. Grof Gustav Thurn, izvoljen 1877 od nemške stranke za poslanca v veleposestvu, je bil imenovan za deželnega glavarja 1881. Na volitvah 1883 ga nemška stranka ni več izvolila za poslanca, zato pa ga je naknadno izvolila slovenska stranka v trgovsko-obrtni zbornici in je bil znova postavljen za deželnega glavarja. Šele po njegovi smrti je bil 1888 prvi po Razlagu imenovan Slovenec za deželnega glavarja. Nemška stranka v deželnem zboru 1883—1889 ni

⁷ Landesgesetzblatt 1908, št. 14.

imela iz svojih vrst ne glavarja ne namestnika. Od 1889 naprej je bil stalno deželni glavar Slovenec, po razcepu na liberalno in klerikalno stranko iz vrst zadnje, njegov namestnik pa je bil iz vrst nemške stranke.

Deželni glavar je bil imenovan posebej po vsakih splošnih volitvah, vendar je bil, če le mogoče ponovno imenovan dotedanji glavar. V letih 1861—1918 je bilo vsega 10 deželnih glavarjev. Od teh sta dva kot glavarja umrla (Gustav Thurn 1888, Poklukar 1891), dvema je prenehala funkcija zaradi imenovanja za deželnega predsednika (Wurzbach 1871, Alexander Auersperg 1872), eden ni bil več izvoljen za poslanca (Detela 1908), dva sta bila funkcije razrešena na lastno prošnjo: Codelli 1866 zaradi bolezni, Kaltenegger 1881 zaradi premestitve na Dunaj, eden je odstopil kot poslanec in mu je s tem avtomatično ugasnila tudi funkcija deželnega glavarja (Šuklje 1908), edino Razlag po decembrskih volitvah 1871 ni bil ponovno imenovan, čeprav je bil izvoljen za poslanca in je obdržala večino ista stranka.

Volitve v prvi deželni odbor (10. aprila 1861) so bile še pred pravim oblikovanjem strank. Od prvih odbornikov sta potem pripadala nemški stranki Wurzbach in Suppan, slovenski pa Ambrož in Bleiweis; od namestnikov pa vsi nemški stranki. Po Ambroževi smrti je bil izvoljen za odbornika Dežman, tako da je bil Bleiweis do slovenske zmage na januarskih volitvah 1867 edini zastopnik slovenske stranke v deželnem odboru. Odtlej pa do leta 1896 je imela večinska stranka v deželnem zboru vselej tri odbornike, manjšinska pa enega: Veleposestniški odbornik je bil iz vrst nemške stranke, kmečki iz slovenske, mestni in plenarni iz večinske. 1867—1878 in po 1883 so bili v večini Slovenci, 1878—1883 Nemci. Po letu 1896 je bil iz mestne kurije izvoljeni odbornik liberallec, iz kmečke kurije klerikalec, prav tako pozneje zastopnik nove splošne kurije, predstavnik veleposestva Nemeč. Iz plenuma deželnega zbora so bili do leta 1908 voljeni liberalni odborniki, nato klerikalni. Tako je imela na koncu Slovenska ljudska stranka tri od petih deželnih odbornikov in še deželnega glavarja.

Tudi pri volitvah deželnih odbornikov je opaziti težnjo po ponovnih volitvah istega odbornika. Najdlje so bili deželni odbornik: Murnik 25 let (1871—1878, 1883—1901), Dežman 21 let, od tega brez presledka dobrih 20 let (1866—1867, 1868—1889), Bleiweis 17 let (1878—1896); Tavčar 16 let (1896—1912).

Deželni odbor je prenehal s propadom Avstrije. 4. novembra 1918 je slovenska Narodna vlada izdala naredbo, s katero se je razpustil »deželni odbor dosedanje vojvodine Kranjske« ter so bili s tem odvezani svojih funkcij deželni glavar dr Ivan Sušteršič, odborniki Jožef Antoň grof Barbo, dr Evgen Lampe, dr Vlado Pegan, dr Karel Triller, dr Ivan Zajec; in njih namestniki Marija Oton baron Apfaltrern, Ivan Lavrenčič, Karel Dermastia, dr Fran Novak, dr Vinko Gregorič. Začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave je naredba poverila posebni komisiji, sestavljeni iz enega člana Narodne vlade kot načelnika, na-

mestnika in treh prisednikov. Ta komisija je začasno prevzela vse posle deželnega odbora.⁸

Seznami deželnih glavarjev, odbornikov in namestnikov so sestavljeni po volilnih periodah deželnih zborov, ki jih označujejo rimske številke na levem robu (I—XII).

Deželni glavarji in njih namestniki

Deželni glavarji in njihovi namestniki v deželnem odboru:

I. baron Anton Codelli-Fahnenfeld, imenovan 3. 4. 1861, na lastno prošnjo razrešen 14. 11. 1866. Zadnje leto ga je večinoma nadomeščal Wurzbach.
dr Karel pl. Wurzbach-Tannenberg, imenovan 15. 11. 1866

II isti, imenovan 15. 2. 1867

III isti, imenovan 4. 4. 1867

IV isti, imenovan 16. 8. 1870, imenovan za deželnega predsednika 19. 5. 1871. 3. 6. je izročil vodstvo deželnega odbora najstarejšemu odborniku dr Janezu Bleiweisu.
dr Radoslav Razlag, imenovan 11. 8. 1871

V grof Aleksander Auersperg, imenovan 16. 12. 1871, imenovan za deželnega predsednika 27. 6. 1872. Od 1. 7. 1872 je opravljal vodstvene posle deželnega odbora najstarejši odbornik dr Janez Bleiweis
vitez dr Friderik Kaltenecker-Riedhorst, imenovan 10. 10. 1872

VI isti, imenovan 7. 9. 1878, na lastno prošnjo razrešen 30. 4. 1881. Januarja in februarja ter od 13. marca 1881 naprej je vodil deželni odbor dr Karel Dežman.
grof Gustav Thurn-Valsassina, imenovan 16. 9. 1881.

VII isti, imenovan 23. 6. 1883, umrl 23. 7. 1888. Med njegovo boleznijo in po smrti je opravljal vodstvene posle deželnega odbora Janez Murnik.

Namestniki v deželnem zboru:

dr Karel pl. Wurzbach-Tannenberg, imenovan 3. 4. 1861, imenovan za deželnega glavarja 15. 11. 1866

Jože Suppan, imenovan 15. 11. 1866

dr Ebin Henrik Costa, imenovan 15. 2. 1867

Fidelis Terpinec, imenovan 4. 4. 1867, na lastno prošnjo razrešen 3. 4. 1868

Peter Kozler, imenovan 28. 7. 1868
isti, imenovan 16. 8. 1870

isti, imenovan 16. 12. 1871.

dr Janez Bleiweis, imenovan 7. 9. 1878, na lastno prošnjo razrešen 29. 9. 1881

Peter Grasselli, imenovan 29. 9. 1881

isti, imenovan 23. 6. 1883

⁸ Uradni list Narodne vlade SHS, št. 4, 9. 11. 1918, str. 7; Slovenci v desetletju 1918—1928, Ljubljana 1928, str. 386.

dr Jože Poklukar, imenovan
25. 8. 1888

VIII isti, imenovan 2. 9. 1889, umrl
17. 3. 1891. Med njegovo boleznijo in po smrti je vodil deželni odbor Janez Murnik.
Oton Detela, imenovan 30. 7. 1891

IX isti, imenovan 16. 12. 1895

baron Marija Oton Apfaltrer-Apfaltrern imenovan 2. 9. 1889

grof Leon Auersperg, imenovan 16. 12. 1895, odstopil kot poslanec 26. 11. 1897

baron Leopold Liechtenberg Janeschitz, pl. Adlersheim, imenovan 14. 12. 1897

X isti, imenovan 21. 7. 1901

isti, imenovan 21. 7. 1901

XI Fran Suklje, imenovan 22. 3. 1908, odstopil kot poslanec 29. 12. 1911.⁹ Po njegovem odstopu je vodil delo deželnega odbora dr Evgen Lampe.¹⁰
dr Ivan Šusteršič, imenovan 12. 1. 1912.¹⁰

isti, imenovan 22. 3. 1908

XII isti, imenovan 29. 12. 1913.¹¹ Za namestnika v deželnem odboru si je postavil dr Evgena Lampeta, ki je odložil namestništvo 22. 10. 1918. Istega dne je deželni glavar imenoval za novega namestnika dr Karla Trillerja.¹² 25. 10. 1918 je Šusteršič prepustil Trillerju vodstvo deželnega odbora. 26. 10. 1918 je sklenilo predsedstvo Narodnega sveta, da ga od 27. 10. ne smatra več za dež. glavarja; Šusteršič je zapustil Ljubljano.¹³

isti, imenovan 29. 12. 1913, umrl 4. 10. 1916.¹⁴

Deželni odborniki in njihovi namestniki iz veleposestniške kurije

Odborniki:

I dr Karel pl. Wurzbach-Tannenberg, izvoljen 10. 4. 1861, imenovan za deželnega glavarja 15. 11. 1866

vitez Franc Viktor Langer-Podgoro, izvoljen 15. 12. 1866

II isti, izvoljen 23. 2. 1867

Namestniki:

Edvard pl. Strahl, izvoljen 10. 4. 1861, odstopil 30. 9. 1866

Franc Rudesch, izvoljen 15. 12. 1866

isti, izvoljen 23. 2. 1867

⁹ Slovenec 30. 12. 1911.

¹⁰ Laibacher Zeitung 16. 1. 1912.

¹¹ Laibacher Zeitung 2. 1. 1914.

¹² Slovenec 23. 10. 1918.

¹³ Slovenec 25. 10. 1918, Ivan Hribar: Moji spomini, II. del, Ljubljana 1928, str. 290.

¹⁴ Slovenec 5. 10. 1916.

III Franc Kromer, izvoljen 6. 4. 1867, odstopil 2. 10. 1868 Karel Dežman (Deschmann) izvoljen 6. 10. 1868	isti, izvoljen 6. 4. 1867
IV isti, izvoljen 24. 8. 1870	isti, izvoljen 24. 8. 1870
V isti, izvoljen 21. 12. 1871	isti, izvoljen 21. 12. 1871, odstopil 12. 10. 1874 dr Robert pl. Schrey-Redlwerth, izvoljen 16. 10. 1874
VI isti, izvoljen 16. 10. 1878	baron Beno Taufferer, izvoljen 16. 10. 1878
VII isti, izvoljen 26. 6. 1883, umrl 11. 3. 1889	dr Robert pl. Schrey-Redlwerth, izvoljen 26. 6. 1883, odstopil 29. 10. 1883 baron Beno Taufferer, izvoljen 17. 10. 1884
VIII dr Adolf Schaffer, izvoljen 23. 11. 1889	isti, izvoljen 23. 11. 1889, umrl 2. 9. 1891 baron Alfonz Wurzbach-Tannenberg, izvoljen 17. 3. 1892
IX isti, izvoljen 31. 1. 1896	isti, izvoljen 31. 1. 1896
X isti, izvoljen 30. 12. 1901	grof Jožef Anton Barbo-Waxenstein, izvoljen 30. 12. 1901
XI grof Jožef Anton Barbo-Waxenstein, izvoljen 27. 3. 1908	baron Marija Oton Apfaltrer-Apfaltrer, izvoljen 27. 3. 1908
XII isti, izvoljen 5. 2. 1914	isti, izvoljen 5. 2. 1914
Deželni odborniki in njih namestniki iz kurije mest, trgov in trgovsko-obrtne zbornice	
Odborniki:	Namestniki:
I Mihael Ambrož, izvoljen 10. 4. 1861, umrl 25. 4. 1864	Karel Dežman (Deschmann), izvoljen 10. 4. 1861, izvoljen za odbornika 14. 2. 1866
Karel Dežman (Deschmann), izvoljen 14. 2. 1866	Janez Guttman, izvoljen 14. 2. 1866
II dr Lovro Toman, izvoljen 23. 2. 1867	Anton Kos, izvoljen 23. 2. 1867
III isti, izvoljen 6. 4. 1867, umrl 15. 8. 1870	isti, izvoljen 6. 4. 1867, umrl 10. 12. 1868 dr Radoslav Razlag, izvoljen 22. 9. 1869
IV Luka Svetec, izvoljen 24. 8. 1870, odstopil 25. 9. 1871	isti, izvoljen 24. 8. 1870, imenovan za deželnega glavarja 11. 9. 1871 Luka Svetec, izvoljen 4. 10. 1871
V isti, izvoljen 21. 12. 1871	dr Josip Poklukar, izvoljen 21. 12. 1871
VI dr Robert pl. Schrey-Redlwerth, izvoljen 16. 10. 1878	vitez Anton Laschan-Moorland, izvoljen 16. 10. 1878
VII Janez Murnik, izvoljen 26. 6. 1883	Franc Šuklje, izvoljen 26. 6. 1883, odstopil 22. 12. 1885 dr Alfonz Mosché, izvoljen 11. 1. 1886

VIII isti, izvoljen 23. 11. 1889

IX isti, izvoljen 31. 1. 1896

X dr Ivan Tavčar, izvoljen 30. 12. 1901

XI isti, izvoljen 27. 3. 1908, odstopil 25. 1. 1912
dr Karel Triller, izvoljen 25. 1. 1912

XII isti, izvoljen 5. 2. 1914

Feliks Stegnar, izvoljen 23. 11. 1889

Janko Kersnik, izvoljen 31. 1. 1896, umrl 5. 3. 1897

Peter Grasselli, izvoljen 28. 2. 1898

dr Andrej Ferjančič, izvoljen 30. 12. 1901

dr Karel Triller, izvoljen 27. 3. 1908 izvoljen za odbornika 25. 1. 1912

dr Josip Reisner, izvoljen 25. 1. 1912, istega dne razveljavljena njegova izvolitev za poslanca

dr Franc Novak, izvoljen 1. 2. 1912

isti, izvoljen 5. 2. 1914

Deželni odborniki in njih namestniki iz kméčke kurije

Odborniki:

I dr Janez Bleiweis, izvoljen 10. 4. 1861, odstopil 15. 4. 1861
znova izvoljen 16. 4. 1861

II isti, izvoljen 23. 2. 1867

III isti, izvoljen 6. 4. 1867

IV isti, izvoljen 24. 8. 1870

V isti, izvoljen 21. 12. 1871

VI isti, izvoljen 16. 10. 1878, ni sprejel izvolitve
dr Josip Vošnjak, izvoljen 16. 10. 1878

VII isti, izvoljen 26. 6. 1883

VIII isti, izvoljen 23. 11. 1889

IX Franc Povše, izvoljen 31. 1. 1896

X isti, izvoljen 30. 12. 1901

XI dr Evgen Lampe, izvoljen 27. 3. 1908

XII isti, izvoljen 5. 2. 1914

Namestniki:

Janez Kozler (Kosler), izvoljen 10. 4. 1861

Luka Svetec, izvoljen 23. 2. 1867

isti, izvoljen 6. 4. 1867

Janez Murnik, izvoljen 24. 8. 1870, za odbornika iz mestne kurije izvoljen 4. 10. 1871

Franc Kramar, izvoljen 4. 10. 1871

isti, izvoljen 21. 12. 1871

Karel Klun, izvoljen 16. 10. 1878, ni sprejel izvolitve

dr Josip Poklukar, izvoljen 16. 10. 1878, odstopil 12. 7. 1880

Peter Grasselli, izvoljen 13. 7. 1880

dr Henrik Dolenc, izvoljen 26. 6. 1883, odstopil 16. 12. 1886

vitez dr Karel Bleiweis-Trsteniški, izvoljen 19. 1. 1887

Franc Povše, izvoljen 23. 11. 1889

dr Ignacij Žitnik, izvoljen 31. 1. 1896, odstopil 5. 3. 1897

Andrej Kalan, izvoljen 6. 5. 1897

Janko Brejc, izvoljen 30. 12. 1901, odstopil kot poslanec 6. 12. 1903¹⁵

dr Viljem Schweitzer, izvoljen 27. 9. 1904

Franc Košak, izvoljen 27. 3. 1908

Ivan Lavrenčič, izvoljen 5. 2. 1914

¹⁵ Slovenec 7. 12. 1903.

Deželni odborniki in njih namestniki iz splošne kurije

Odborniki:	Namestniki:
XI Evgen Jarc, izvoljen 8. 1. 1909, odstopil 27. 10. 1910 dr Ivan Zajec, izvoljen 28. 10. 1910	Jernej Ravnikar, izvoljen 8. 1. 1909
XII dr Vladislav Pegan, izvoljen 5. 2. 1914	Karel Dermastia, izvoljen 5. 2. 1914

Deželni odborniki in njih namestniki iz plenuma
deželnega zbora

Odborniki:	Namestniki:
I dr Jožef Suppan, izvoljen 10. 4. 1861, odstopil 16. 3. 1863, znova izvoljen 23. 3. 1863	dr Nikolaj Recher, izvoljen 10. 4. 1861
II dr Etbin Henrik Costa, izvoljen 23. 2. 1867	Peter Kozler, izvoljen 23. 2. 1867
III isti, izvoljen 6. 4. 1867	isti, izvoljen 6. 4. 1867
IV isti, izvoljen 24. 8. 1870	dr Jožef Poklukar, izvoljen 24. 8. 1870
V isti, izvoljen 21. 12. 1871, umrl 28. 1. 1875 dr Valentin Zarnik, izvoljen 12. 5. 1875	Peter Kozler, izvoljen 21. 12. 1871
VI dr Adolf Schaffer, izvoljen 16. 10. 1878	vitez Anton Gariboldi, izvoljen 16. 10. 1878
VII Oton Detela, izvoljen 26. 6. 1883	Luka Robič, izvoljen 26. 6. 1883
VIII isti, izvoljen 23. 11. 1889, ime- novan za deželnega glavarja 30. 7. 1891 dr Franc Papež, izvoljen 9. 4. 1892	Janko Kersnik, izvoljen 23. 11. 1889
IX dr Ivan Tavčar, izvoljen 31. 1. 1896, odstopil in znova izvoljen 28. 2. 1898	dr Danilo Majaron, izvoljen 31. 1. 1896, odstopil in znova izvoljen 28. 2. 1898
X Peter Grasselli, izvoljen 30. 12. 1901	Josip Kušar, izvoljen 30. 12. 1901, umrl 12. 1. 1902 dr Danilo Majaron, izvoljen 27. 9. 1904
XI dr Ivan Šusteršič, izvoljen 27. 3. 1908, odstopil 8. 1. 1909 dr Vladislav Pegan, izvoljen 8. 1. 1909	Franc Jaklič, izvoljen 27. 3. 1908, odstopil 8. 1. 1909 Josip Mandelj, izvoljen 8. 1. 1909, odstopil kot poslanec 12. 1910 Ivan Lavrenčič, izvoljen 18. 2. 1911
XII dr Ivan Zajec, izvoljen 5. 2. 1914.	dr Vinko Gregorič, izvoljen 5. 2. 1914

Zusammenfassung

LANDESHAUPTLEUTE UND LANDESAUSSCHUSSBEISITZER IN KRAIN
VON 1861 BIS 1918

Für die Zeit von 1861 bis 1918 hat der Verfasser ein Verzeichnis aller Landeshauptleute in Krain, ihrer Stellvertreter, der übrigen Landesausschussbeisitzer und deren Ersatzmänner aufgestellt, mit genauen Daten des Antrittes und des Ausscheidens aus ihren Stellungen.